

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 27. maj 2014
Kontor: Forvaltningsretskontoret
Sagsbeh: Martin Reinseth
Sagsnr.: 2014-0030-2223
Dok.: 1169216

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1048 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 12. maj 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Jacob Jensen (V).

Karen Hækkerup

/

Carsten Madsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1048 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes oplyse, hvorvidt myndigheder på anden vis end via undtagelsesbestemmelsen i grundlovens § 72 kan få bemyndigelse til at trænge ind på privat grund uden forudgående retskendelse.”

Svar:

Justitsministeriet kan oplyse, at grundlovens § 72 har følgende ordlyd:

”Boligen er ukrænkelig. Husundersøgelse, beslaglæggelse og undersøgelse af breve og andre papirer samt brud på post-, telegraf og telefonhemmeligheden må, hvor ingen lov hjemler en særegen undtagelse, alene ske efter en retskendelse.”

Det er almindeligt antaget i den juridiske litteratur, at udsagnet i bestemmelsens første punktum om boligens ukrænkelighed er en retspolitisk erklæring uden selvstændigt retligt indhold. Der kan henvises til Henrik Zahle (red.), Grundloven med Kommentarer (2. udgave, 2006), side 457 og Jens Peter Christensen m.fl., Dansk Statsret (2013), side 288.

Det følger af det såkaldte legalitetsprincip, at offentlige myndigheders adgang til at foretage tvangsindgreb kræver hjemmel i lovgivningen. Det følger herudover af grundlovens § 72, at medmindre der i lovgivningen er foretaget en fravigelse heraf, kan indgreb omfattet af grundlovens § 72 kun foretages efter indhentelse af en retskendelse.

Kravet om indhentelse af retskendelse er i vidt omfang fraveget i lovgivningen om forvaltningsmyndigheders kontrolbeføjelser uden for strafferetsplejen. Om baggrunden herfor kan der henvises til Retssikkerhedskommissionens betænkning nr. 1428/2003, side 113, der indeholder overvejelser om, hvorvidt der i højere grad burde indføres krav om forudgående retskendelse ved foretagelse af tvangsindgreb uden for strafferetsplejen. Der var efter kommissionens opfattelse ikke grundlag herfor. Udvalget henviste i den forbindelse til, at der normalt ikke vil være opstillet nærmere materielle betingelser i lovgivningen med hensyn til adgangen til at gennemføre et tvangsindgreb. Der vil således f.eks. i almindelighed ikke være et mistankekrav at tage stilling til, og en domstol vil sædvanligvis være henvist til alene at vurdere, om den pågældende myndighed er den myndighed, der må gennemføre tvangsindgrebet. Et krav om retskendelse ville efter kommissionens opfattelse ofte være et unødigt omsvøb, der vil belaste domstolene med unødige sager og svække forvaltningsmyndighe-

dernes kontrolmuligheder, uden at der reelt er vundet noget i retssikkerhedsmæssig henseende.